

รายงานการประชุม

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ครั้งที่ 2/2524

วันพุธที่ 25 มีนาคม 2524

ณ ห้องประชุมศูนย์ปฏิบัติการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรรมการผู้เข้าประชุม

1. นายวีระ มุสิกพงศ์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานกรรมการ
2. นายจุลนา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
	(แทนปลัดกระทรวง)	กรรมการ
3. นายวินัย บัณฑิตสวัสดิ์	รองปลัดกระทรวงพาณิชย์	
	(แทนปลัดกระทรวง)	กรรมการ
4. นายสิทธิลาภ วสุวัฑ	รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน	
	(แทนอธิบดี)	กรรมการ
5. นายยุกติ สาริกะภูติ	อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร	กรรมการ
6. นายวิรัช อารมย์ดี	รองผู้จัดการ ข.ก.ส.	
	(แทนผู้จัดการ)	กรรมการ
7. นายถนอม เปรมรพี	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
8. นายสาวิทย์ โพธิ์วิหค	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
9. นายเต่า ณ ลำปาง	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
10. นายประพันธ์ กองหาโคตร	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
11. นายจาริน อัครตะโยธิน	เลขาธิการ ส.ป.ก.	กรรมการและเลขา-
นุกร

กรรมการผู้ไม่มาประชุม

1. ปลัดกระทรวงมหาดไทย
2. ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม
3. นายกิ่งวาล เทพหัสดิน ณ อยุธยา
4. นายประเสริฐ พุฒตาลศรี
5. นายวีระ อิมพิทักษ์

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายประจวบ ศรี	ประจำกรมการปกครอง
(แทนอธิบดีกรมการปกครอง กรรมการ)
2. นายบรรลือ หอมหวล	หัวหน้างานควบคุมหน่วยจัดที่ดิน
(แทนอธิบดีกรมที่ดิน กรรมการ)
3. นายอเนก วิษณุกุล	นายช่างชลประทาน 7
(แทนอธิบดีกรมชลประทาน ที่ปรึกษาประธาน)
4. นายอวยผล กนกวิจิตร	นักวิชาการสหกรณ์ 7
(แทนอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ปรึกษาประธาน)
5. นายลาก ศัมพศรี	รองเลขาธิการ ส.ป.ก.
6. นายเนติภูมิ ยิ้มเนียม	ผู้อำนวยการกองบริการกองทุน ส.ป.ก.
7. นายวิจิตร สกุดหีบ	ผู้อำนวยการกองนิติการ
8. นายปริญญา เกิดในมงคล	นักวิชาการเผยแพร่ 5 กองเกษตรสารนิเทศ ส.ป.ก.ส.
9. นายประยูร คุณาวุฒิ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
10. นายอารมณ อนุสรารัตน์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
11. นายไพโรจน์ โลกนิยม	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
12. นายลิขิต กำปั่นทอง	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
13. นางสุภาพันธ อิงคะวณิช	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
14. นายวิภากรณ์ ทิพยานนท์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
15. น.ส.รัตนา งามเจริญ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
16. นายปรีชา วิจิตรพงษ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
17. นายธโรศ น้าพา	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
18. นายไฉกิจ นัทรทอง	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
19. นายขวัญชัย ชีรนาทสิน	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
20. นายบรรยง ทองใบ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
21. น.ส.ประไพ กุลมาตย์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
22. น.ส.สาวิตรี ชนุเทพ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.

เริ่มประชุมเวลา 10.00 น.

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายวิระ มุสิกพงศ์) ประธานคณะกรรมการโลกาภิวัตน์ที่ประชุมว่า ตามที่ได้มาปฏิบัติงานมีความตั้งใจในการทำงาน แต่ขาดประสบการณ์ ซึ่งจะต้องขอความร่วมมือจากท่านคณะกรรมการ และขอฝากไว้ว่า

1. ขอให้คณะกรรมการช่วยกันพิจารณาว่าทำอะไรจึงจะผลักดันงานปฏิรูปที่ดินให้ก้าวหน้าไปได้โดยรวดเร็วตามเป้าหมาย ถ้ามีอุปสรรคเกี่ยวกับข้อกฎหมาย ควรจะต้องมีการทบทวนแก้ไข ไม่ควรปล่อยให้กฎหมายเป็นอุปสรรคของงานปฏิรูปที่ดิน ถ้าเห็นว่าพอจะมีช่องทางแก้ไขอย่างไร ก็ให้ต้องหาทาง

2. เรื่องเงินทุนเป็นปัญหาใหญ่ที่ทำให้เราทำงานไม่ได้ เป็นเรื่องที่ประธานจะต้องหาทางต่อสู้เพื่อให้ได้เงินกองทุนฯ มา

3. ประธานได้มีโอกาสพบกับคุณหลวงอรรถสิทธิ์ สิทธิสุนทร องคมนตรี เมื่อทราบว่าประธานรับผิดชอบงานปฏิรูปที่ดินได้ฝากไว้ว่าจะต้องทำงานนี้ให้ได้ ถ้าล้มเหลวเมืองไทยจะไม่รอด และได้ฝากข้อคิดว่างานปฏิรูปที่ดินมีอุปสรรคมาก จะคำนึงถึงความเป็นธรรมมากนักไม่ได้ ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ ประธานกล่าวว่าจะได้หาทางทำงานให้บรรลุเป้าหมายต่อไป

ระเบียบวาระที่ 2 รับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ 1/2524

รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน ขอแก้ไขรายงานการประชุมในหน้า 2 บรรทัดที่ 14 จากข้อความว่า การปฏิบัติงานของ ส.ป.ก.จะไม่เข้าลักษณะงูกินหางหรือ เป็น การปฏิบัติงานของ ส.ป.ก.จะไม่เข้าลักษณะดินพอกหางหมู หรือ

บรรทัดที่ 6 จากสุดท้าย แก้ไขจาก อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน เป็น รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน และขอเพิ่มเติมข้อความในบรรทัดเดียวกันนี้ต่อไปว่า...เพราะปัจจุบันทางรัฐบาลมีนโยบายที่จะไม่ให้มีการเพิ่มอัตราข้าราชการและลูกจ้าง

นายถนอม เปรมรศมี ขอทราบเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อความในหน้าที่ 3 บรรทัดที่ 5 จากสุดท้าย ข้อความว่าที่ดินเพิ่มขึ้นอีก 10 เท่านั้น คงจะมีอะไรตกหล่น ซึ่งเลขาธิการคณะกรรมการ เรียบเรียงว่า ราคาที่ดินเพิ่มขึ้นอีก 10 เท่า

เรื่องที่ 3.1 ข้อที่ 2 ขอให้แก้ไขเพิ่มเติมว่าไม่มีการให้กรรมสิทธิ์ หรือขาย แก้ให้สิทธิครอบครอง

อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ขอแก้ไขรายงานในหน้าที่ 3 บรรทัดที่ 6 จากรองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร เป็นอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

และขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อความว่าเห็นด้วยกับข้อเสนอของรองปลัด-
กระทรวงพาณิชย์ ที่ควรจะให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในเรื่องนี้ด้วย
ที่ประชุมรับรองรายงานตามที่แก้ไข

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1

ขออนุมัติหลักเกณฑ์ การกำหนดอัตราค่าเช่าแปลงว่างชั่วคราว จ.สุโขทัย เป็น
กรณีพิเศษเฉพาะราย

เลขาธิการคณะกรรมการได้เสนอต่อที่ประชุมว่า ตามโครงการปฏิรูปที่ดิน
ป่าสวนสัก-ทาสัย จ.สุโขทัย ในพื้นที่ 19,754 ไร่ ส.ป.ก.ได้ดำเนินการถึงขั้นคัดเลือก
และจัดเกษตรกรรมแปลงแล้ว ปรากฏว่ายังมีแปลงว่างอีก 8 แปลง เนื้อที่ 77 ไร่
เนื่องจากเกษตรกรไม่ได้รับการคัดเลือกยังต้องรอการเก็บเกี่ยวผลผลิตอยู่ให้ครบ
3 ปี ในที่ดินเดิมอยู่เพื่อให้เกิดผลประโยชน์และเพื่อป้องกันการปลูกพืชรุกคืบของ
เกษตรกรใกล้เคียง ส.ป.ก.สุโขทัยได้คัดเลือกเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดินชั่วคราว
มีกำหนด 1 ปี การเพาะปลูก โดยให้เก็บค่าเช่าในอัตราไร่ละ 150 บาท

โดยที่ดินดังกล่าวเป็นที่ของรัฐ และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินฯ ยัง
ไม่ได้กำหนดระเบียบหรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับอัตราค่าเช่าในที่ดินของรัฐแต่อย่างใด
จึงเห็นสมควร เสนอขออนุมัติหลักเกณฑ์การกำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินแปลงว่างชั่วคราว
จ.สุโขทัย เป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย โดยจัดทำสัญญาเช่าชั่วคราวกับเกษตรกร
ระยะเวลา 1 ปี การเพาะปลูกจำนวน 5 ราย 8 แปลง รวมเนื้อที่ 77 ไร่ ใน
อัตราไร่ละ 150 บาท

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาแล้วมีมติอนุมัติตามที่เสนอ

เรื่องที่ 3.2

การปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณค่าเช่าที่ดิน

เลขาธิการคณะกรรมการได้เสนอต่อที่ประชุมว่า ตามที่คณะกรรมการ
ได้มีมติอนุมัติหลักเกณฑ์การคำนวณค่าเช่าที่ดินที่ ส.ป.ก.จัดซื้อหรือเวนคืนจาก
เจ้าของที่ดิน รวมทั้งที่ดินที่ได้รับพระราชทานและบริจาคด้วย รวม 3 ประการ
มีสาระสำคัญว่า ผู้เช่าที่ดินที่เป็นเกษตรกรรายใหม่จะต้องเสียค่าเช่า 3% ของ
ของราคาที่ดินต่อไร่ ที่ ส.ป.ก.ซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดินเดิม ส่วนผู้เช่า
ที่ดินที่เป็นผู้เช่าเดิมอยู่แล้ว ถ้าค่าเช่าเดิมสูงกว่าให้เก็บตามที่ ส.ป.ก.กำหนด
แต่ถ้าต่ำกว่าให้เก็บตามที่เคยจ่าย รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เช่าทำคำร้องยื่นขอคณะ-
กรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ถ้าเห็นว่า ค่าเช่าไม่เป็นธรรมใดด้วย

หลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นระบุ แต่ประเภทของผู้เช่าที่ดิน ไม่ได้ระบุ
ถึงประเภทการใช้ประโยชน์ของที่ดินไว้ โดยที่ปัจจุบัน ส.ป.ก.ได้ดำเนินการก่อสร้าง

หมู่บ้านตัวอย่างเพื่อจัดให้เกษตรกรเช่าอยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อ
สนองวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปที่ดิน ; จึงเห็นสมควรปรับปรุง
หลักเกณฑ์ดังกล่าวให้กระชับรัดกุม โดยระบุถึงประเภทของการใช้ประโยชน์ของ
ที่ดินไว้ด้วย

นอกจากนี้ โดยที่องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ประสงค์จะขอเช่า
ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อ.องค์รักษ์ จ.นครนายก เพื่อก่อสร้างอาคารชุมสายโทรศัพท์
ทางไกล ซึ่งเป็นกิจการที่เป็นสาธารณประโยชน์และอยู่ในอำนาจของ ส.ป.ก.ที่จะ
จัดที่ดินให้เขาและเรียกเก็บค่าเช่าได้ แต่เนื่องจาก ส.ป.ก.ยังไม่มีหลักเกณฑ์ใน
การจัดเก็บ เพราะหลักเกณฑ์เดิมที่วางไว้ เป็นหลักเกณฑ์ที่ใช้สำหรับที่ดินที่ใช้
ประโยชน์เพื่อเกษตรกรรมเท่านั้น จึงเห็นสมควรขออนุมัติหลักเกณฑ์การเรียกเก็บ
ค่าเช่าที่ดินเพื่ออยู่อาศัยและกิจการซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์แก่ประชาชนที่ ส.ป.ก.
จัดซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดิน รวมทั้งที่ดินที่ได้รับพระราชทานและบริจาคด้วย

ประเด็นที่เสนอขออนุมัติ

1. ขออนุมัติปรับปรุงหลักเกณฑ์เดิมให้กระชับรัดกุม โดยระบุถึงประเภท
การใช้ประโยชน์ของที่ดินว่า เป็นการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
2. ขออนุมัติหลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าเช่าที่ดินเพื่ออยู่อาศัยและกิจการ
ซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์แก่ประชาชนที่ ส.ป.ก.จัดซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดิน
รวมทั้งที่ดินที่ได้รับพระราชทานและบริจาคด้วย ซึ่ง ส.ป.ก.ได้วางหลักเกณฑ์การ
เรียกเก็บค่าเช่าที่ดินดังกล่าวไว้ 7 ประการ มีสาระสำคัญโดยย่อ ดังนี้
 - 2.1 จำแนกประเภทของที่ดินเป็นที่ดินอยู่อาศัยย่านเกษตรกรรม ที่ดิน
อยู่อาศัยย่านชุมชนและที่ดินเพื่อพาณิชย์กรรม
 - 2.2 กำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินเพื่ออยู่อาศัย ตามประเภทของที่ดิน
 - 2.3 วางหลักเกณฑ์การคำนวณเนื้อที่ในการเรียกเก็บค่าเช่าที่ดิน
เพื่ออยู่อาศัย
 - 2.4 เหตุผลในการที่จะปรับอัตราค่าเช่าที่ดินให้สูงขึ้นในอนาคต
 - 2.5 กำหนดให้คณะกรรมการฯ หรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมาย
เป็นผู้มีสิทธิกำหนดพื้นที่ กำหนดอัตราค่าเช่าหรือการปรับอัตราค่าเช่า และ 2 ข้อ-
สุดท้าย ให้ใช้หลักเกณฑ์ดังกล่าวกับผู้เช่าที่ดินเพื่อกิจการที่เป็นสาธารณประโยชน์
แก่ประชาชน และเปิดโอกาสให้ผู้เช่ามีสิทธิยื่นคำร้องหากเห็นว่าค่าเช่าไม่เป็นธรรม.
ด้วย

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาแล้วมีมติอนุมัติให้ปรับปรุง
หลักเกณฑ์การคำนวณค่าเช่าที่ดินได้ตามที่ ส.ป.ก.เสนอ ยกเว้นพื้นที่ที่เป็นทรัพย์สิน
ส่วนพระมหากษัตริย์ เห็นสมควรให้นำเรื่องเสนอกราบบังคมทูล เนื่องจากจะนำ
ที่ดินไปเพื่อกิจการอื่น มิใช่เพื่อการเกษตรตามพระราชประสงค์

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการพิจารณาแล้วมีมติอนุมัติให้ดำเนินการได้
ทั้ง 3 ประเด็น ทั้งนี้เนื่องจากเป็นราคาต่ำสุดที่ได้ออกรองกับเกษตรกรแล้ว และ
เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ เพราะเกษตรกรไม่ยอมให้บริษัทรับจ้าง
เหมาเช่าทำงานได้

เลิกประชุมเวลา 12.00 น.

(เจริญ อัคระโยธิน)

(นายจาริน อัคระโยธิน)

กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

